

1. Dla oceny czy strony zgodnie z regułami określonymi w przepisach kodeksu postępowania cywilnego dokonały zapisu na sąd polubowny nie mogą mieć znaczenia przepisy regulaminu sądu polubownego. (...) Dokonując oceny ważności czynności prawnej jaką jest umowa zapisu na sąd polubowny, sąd powszechny uwzględnia okoliczności skutkujące nieważnością czynności prawnych według obowiązujących przepisów, tj. czy miało miejsce dokonanie czynności z pominięciem wymogu formy zastrzeżonej przez ustawę lub strony pod rygorem nieważności oraz czy treść czynności nie jest sprzeczna z ustawą albo ma na celu jej obejście lub jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego oraz czy nie wystąpiły wady oświadczeń woli.

2. [W]nikliwa analiza merytorycznego uzasadnienia rozstrzygnięcia sądu polubownego wykracza poza ramy postępowania wszczętego na skutek skargi, o której mowa art. 1205 i nast. kpc. (...) [W] orzecznictwie wyrażany jest pogląd, że rozstrzygnięcia sądu arbitrażowego są wiążące, a sąd powszechny poza ustawowo wskazanymi wyjątkami nie ma prawa do merytorycznego rozpatrzenia sprawy zakończonej orzeczeniem sądu polubownego.

**Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu
z dnia 27 sierpnia 2008 r.**

I ACa 568/08

Sąd Apelacyjny w Poznaniu w składzie:

SSA Ewa Staniszevska (przewodniczący)

SSA Marek Górecki (sprawozdawca)

SSA Mikołaj Tomaszewski

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2008 r. w Poznaniu na rozprawie sprawy ze skargi [...] przeciwko [...] SA o uchylenie wyroku Sądu Polubownego na skutek apelacji skarżącego od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 20 maja 2008 r., sygn. akt [...]

1. oddala apelację;

2. zasądza od skarżącego na rzecz przeciwnika skargi 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

Uzasadnienie

Skarżący [...] skargą z dnia 28.01.2008 r. wniósł o uchylenie w całości wyroku Sądu Polubownego ds. Domen Internetowych przy Polskiej Izbie Informatyki i Telekomunikacji w Warszawie z dnia 1 października 2007 r. wydanego w sprawie z powództwa [...] SA przeciwko [...] o orzeczenie, że naruszono prawa [...] SA - sygn. akt [...].

Pozwana [...] S.A. pismem z dnia 27.03.2008 r. wniosła odpowiedź na skargę wnosząc o oddalenie skargi, zasądzenie od skarżącego na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 20 maja 2008 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu skargę oddalił oraz zasądził od skarżącego na rzecz pozwanej kwotę 1.217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w tym 17 zł tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Postawą rozstrzygnięcia Sądu I instancji były następujące ustalenia i rozważania prawne:

W dniu 01.10.2007 r. Sąd Polubowny ds. Domen Internetowych przy Polskiej Izbie Informatyki i Telekomunikacji w Warszawie wydał wyrok w sprawie sygn. akt [...] z powództwa [...] SA przeciwko [...] o ustalenie naruszenia praw w wyniku rejestracji i używania przez pozwanego domeny [...]. W wyroku Sąd orzekł, że pozwany [...] w wyniku rejestracji domeny [...] naruszył prawa powoda [...] S.A. Wyżej opisany wyrok został wydany na podstawie zapisu na Sąd Polubowny ds. Domen Internetowych przy Polskiej Izbie Informatyki i Telekomunikacji, a podpisanego przez stronę powodową w dniu 29.06.2007 r., a przez pozwanego w dniu 11.07.2007 r. Do podpisania zapisu na sąd polubowny doszło w

dacie obowiązywania „Regulaminu nazw domeny.PL obowiązujący od 18.03.2007 r.” NASK, regulaminu w brzmieniu ustalonym na dzień 18 grudnia 2006 r.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Okręgowy zważył, że skarga nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd I instancji zważył, że do podpisania zapisu na sąd polubowny doszło w dacie obowiązywania zmienionego już regulaminu NASK, a więc regulaminu w brzmieniu ustalonym na dzień 18 grudnia 2006 r. t.j. po dacie wyrokowania w/w sądu antymonopolowego. Abstrahując od samej kwestii publikacji w/w wyroku w rejestrze prowadzonym przez Prezesa UOKiK, co nastąpiło dopiero z dniem 30.10.2007 r. niewątpliwie stan niezgodny z prawem do daty 11.07.2007 r. (data zapisu na sąd polubowny) został usunięty. Tym samym zdaniem Sądu Okręgowego nie istnieje realny konflikt w zakresie abuzywnych klauzul oraz zapisu na sąd polubowny, który powstałby na skutek wdrożenia niedozwolonych postanowień umownych w życie. Zdaniem Sądu I instancji skarżący nie wykazał (nie naprowadził) aby regulamin NASK w brzmieniu aktualnym (również w brzmieniu z daty zapisu na sąd polubowny) był sformułowany w oparciu o niedozwolone klauzule umowne. Sąd orzekający takiej niezgodności również nie dostrzegł z urzędu. Brak jest też dowodów, iż skutecznie została przeprowadzona procedura uznawania postanowień takiego wzorca umownego za niedozwolone, która winna być przeprowadzona w trybie ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. 07.50.331) w zw. z art. 479³⁶ k.p.c. i następne. Oczywiście sąd (inny niż sąd antymonopolowy) poddaje analizie postanowienia wzorca pod kątem abuzywności klauzul w ramach swojego postępowania, przy czym ciężar dowodu w tym zakresie w niniejszej sprawie musi spoczywać na skarżącym i to wobec okoliczności nie występowania w sporze przedsiębiorcy (tu NASK) stosującego określony wzorzec.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy uznał, iż zapis na sąd polubowny analizowany w sprawie nie jest dotknięty nieważnością, o której mowa w przepisie art. 1206 § 1 pkt 1 k.p.c. albowiem u jego podstaw nie leżą klauzule niedozwolone. Zapis nie jest też bezskuteczny w rozumieniu art. 1161 § 2 k.p.c. albowiem nie narusza dyspozycji przedmiotowego przepisu (przykładu wskazanego w przepisie), nadto w żadnej mierze nie czyni realnej nierówności stron zapisu w ogóle. Utrata mocy zapisu posiada w art. 1168 k.p.c. definicję legalną i w tym zakresie zapis na sąd polubowny analizowany w sprawie nie mieści się w tej definicji, a zatem jest w mocy.

Odnośnie zarzutu przekroczenia granic zapisu (art. 1206 § 1 pkt 3 k.p.c.) Sąd Okręgowy stwierdził, iż sąd polubowny, co wynika już z samej sentencji wyroku odniósł się do kwestii naruszenia praw pozwanej na skutek rejestracji domeny. Skoro zapis obejmował dozwoleństwo na prowadzenie sporu co do naruszenia praw w wyniku rejestracji nazwy domeny, to pod tym pojęciem stworzonym dla określenia ram postępowania niewątpliwie występuje sam fakt rejestracji oraz fakt korzystania z tej domeny jako następczy element rejestracji. Oba te funktry ujmowane w aspekcie naruszenia praw którejkolwiek ze stron postępowania w zw. z nazwą domeny wiążą się funkcjonalnie z przedmiotem sporu wskazanym w zapisie na sąd polubowny. Dalsza analiza tego zagadnienia i to w sposób w jaki dokonuje tego skarżący w istocie byłaby merytorycznym badaniem wyroku sądu polubownego, co jest niedopuszczalne.

Z przyczyn podanych i opisanych wyżej należało zdaniem Sądu Okręgowego skargę oddalić. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł [...] zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucając:

1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia - polegający na przyjęciu, że do powstania zapisu na sąd polubowny doszło bez zastosowania „Zasad rejestracji i utrzymywania nazw domen internetowych” z 2002 r., podczas gdy wynika to wprost z wezwania z dnia 27 czerwca 2007 r. skierowanego przez Sąd Polubowny ds. Domen Internetowych do powoda;

2) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, ewentualnie naruszenie przepisu art. 58 § 1 i 2 kc -polegający na przyjęciu, że punkty 22 i 23 „Regulaminu” z dnia 18 grudnia 2006 r. nie zawierają klauzul abuzywnych, podczas gdy w rzeczywistości ich treść odpowiada treści punktów 14 i 15 „Zasad rejestracji i utrzymywania nazw domen internetowych” z 2002 r., które zawierają klauzule ocenione jako niedozwolone przez Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów;

3) naruszenie przepisu art. 1206 § 1 pkt 3 kpc - poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, że Sąd Polubowny ds. Domen Internetowych rozpoznając sprawę stron nie orzekł odnośnie do sporu nie objętego zapisem, ewentualnie nie wykroczył poza zapis istniejący, pomimo że zapis dotyczył tylko i wyłącznie „naruszenia praw [...] w wyniku rejestracji nazwy domeny”,

zaś Sąd Polubowny oparł swoje orzeczenie nie na fakcie rejestracji domeny, ale na sposobie korzystania z niej.

Wskazując na powyższe skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uchylenie w całości wyroku Sądu Polubownego ds. Domen Internetowych przy Polskiej Izbie Informatyki i Telekomunikacji w Warszawie z dnia 1 października 2007 r., wydanego w sprawie z powództwa [...] SA przeciwko [...] o orzeczenie, że naruszono prawa [...] SA, sygnatura akt: [...] oraz o zasądzenie od [...] SA we [...] na [...] zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wg norm prawem przepisanych - za dwie instancje sądowe.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od skarżącego na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja skarżącego okazała się niezasadna.

Sąd Apelacyjny podziela w pełni stanowisko Sądu I instancji i przyjmuje jego ustalenia i wnioski jako swoje własne. Zarzuty apelacji nie zasługiwały na uwzględnienie. Pierwszy z nich dotyczył błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegającego na przyjęciu, że do powstania zapisu na sąd polubowny doszło bez zastosowania „Zasad rejestracji i utrzymywania nazw domen internetowych” obowiązujących od dnia 18 grudnia 2002 r. W kontekście tego zarzutu Sąd Apelacyjny zważył, że w istocie pismem z dnia 27 czerwca 2007 r. Sąd Polubowny ds. Domen Internetowych wezwał [...] do podpisania załączonego zapisu na sąd polubowny, pod rygorem przewidzianym w „Zasadach rejestracji i utrzymywania domen internetowych” obowiązujących od dnia 18 grudnia 2002 r. Niemniej od daty 18 marca 2007 r. obowiązywał nowy regulamin określający warunki świadczenia usług przez Naukową i Akademicką Sieć Komputerową (NASK) w zakresie utrzymywania nazw w domenie „pl”. W treści omawianego pisma, skierowanego do skarżącego w dniu 27 czerwca 2007 r., poinformowano adresata o miejscu publikacji uaktualnionych „Zasad rejestracji i utrzymywania domen internetowych”, z którymi bez przeszkód mógł się zapoznać. Nadto Sąd Apelacyjny zważył, iż wbrew twierdzeniom skarżącego punkty 22 i 23 nowego „Regulaminu określającego warunki świadczenia usług przez Naukową i Akademicką Sieć Komputerową” z dnia 18 grudnia 2006 r. nie odpowiadają

dokładnie punktom 14 i 15 „Zasad rejestracji i utrzymywania domen internetowych” obowiązujących od dnia 18 grudnia 2002 r. (k. 21 i 26 akt sprawy).

Abstrahując od powyższego należy z całą stanowczością podkreślić, że w sporze z pozwanym w tej sprawie skarżący nie mógł powołać się na fakt, że „Zasady rejestracji i utrzymywania nazw domen internetowych” obowiązujące od dnia 18 grudnia 2002 r. zawierają klauzule niedozwolone. Nie ulega wątpliwości, że wymienione wyżej „Zasady” obowiązujące od dnia 18 grudnia 2002 r. zawierały klauzule uznane za niedozwolone przez Sąd Okręgowy w Warszawie- Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z dnia 4 grudnia 2006 r. (sygn. akt XVII AmC 170/05). Trzeba jednak podkreślić, że publikacja wspomnianych klauzul abuzywnych w wyniku wpisania ich do rejestru klauzul niedozwolonych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, nastąpiła dopiero w dniu 30.10.2007 r. Zapis na sąd polubowny w niniejszej sprawie został zatem podpisany przez strony postępowania przed wskazaną wyżej datą publikacji klauzul abuzywnych, bowiem w dniu 11 lipca 2007 r. miało miejsce podpisanie zapisu przez skarżącego, a w dacie 29 czerwca 2007 r. zapis został podpisany przez pozwaną. Tymczasem przepis art. 479⁴³ kpc stanowi, że wyrok prawomocny ma skutek wobec osób trzecich od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 Kpc. Wyrok z zasady rozstrzyga stosunek sporny istniejący pomiędzy stronami. W przypadku, gdy przedmiotem roszczenia jest żądanie uznania postanowień wzorca umowy za niedozwolone, sąd uwzględniając powództwo, w sentencji wyroku przytacza treść postanowień wzorca umowy uznanych za niedozwolone i zakazuje ich wykorzystywania. Zakaz ten dotyczy jednak wyłącznie pozwanego i wyłącznie we wzorcu umowy i w stosunkach z konsumentami. Skutek tego wyroku względem osób trzecich, wynikający z art. 479⁴³ Kpc, polega na tym, że osoby te mogą się powoływać na skutki uznania klauzuli za niedozwoloną i zakazu jej stosowania, jednak wyłącznie względem podmiotu, wobec którego to orzeczono (wyrok s.okik 2005.03.07, XVII Ama 6/04, Dz.Urz.UOKiK 2005/2/26). Z powyższego wynika, że w dacie podpisania zapisu na sąd polubowny skarżący nie mógł powołać się na to, że „Zasady rejestracji i utrzymywania nazw domen internetowych” obowiązujące od dnia 18 grudnia 2002 r. zawierają klauzule niedozwolone. Natomiast po dacie publikacji klauzul abuzywnych, tj. od dnia 30.10.2007 r. skarżący mógł powołać się na skutki uznania klauzuli za niedozwoloną wyłącznie w sporze z Naukową i Akademicką Siecią Komputerową dotyczącym regulaminu określającego warunki świadczenia usług przez NASK. Stąd jak słusznie podnosi pozwany w odpowiedzi na apelację ewentualne powołanie się przez Prezesa Sądu Polubownego ds. Domen Internetowych na

nieobowiązujące skarżącego normy Regulaminu NASK w piśmie z dnia 27 czerwca 2007 r. nie może powodować nieważności zapisu na sąd polubowny i skutkować w relacjach skarżący- pozwana. Nie zasługuje na uwzględnienie argumentacja skarżącego, który twierdzi, że z okoliczności, iż Sąd Polubowny ds. Domen Internetowych wezwał go do podpisania załączonego zapisu na sąd polubowny, pod rygorem przewidzianym w nieaktualnym „Regulaminie” NASK wynika nieważność tegoż zapisu. **Dla oceny czy strony zgodnie z regułami określonymi w przepisach kodeksu postępowania cywilnego dokonały zapisu na sąd polubowny nie mogą mieć znaczenia przepisy regulaminu sądu polubownego** (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 3 lipca 2006 r. [I ACa 46/06](#) LEX nr 278461). **Dokonując oceny ważności czynności prawnej jaką jest umowa zapisu na sąd polubowny, sąd powszechny uwzględnia okoliczności skutkujące nieważnością czynności prawnych według obowiązujących przepisów, tj. czy miało miejsce dokonanie czynności z pominięciem wymogu formy zastrzeżonej przez ustawę lub strony pod rygorem nieważności oraz czy treść czynności nie jest sprzeczna z ustawą albo ma na celu jej obejście lub jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego oraz czy nie wystąpiły wady oświadczeń woli.** Biorąc pod uwagę powyższe kryteria Sąd Okręgowy słusznie zajął stanowisko, iż w realiach omawianej sprawy nie można stwierdzić nieważności umowy zapisu na sąd polubowny, stosując powyższe kryteria oceny.

W wywiedzionej apelacji skarżący oparł swoje twierdzenia wyłącznie na okoliczności, iż jego zdaniem do powstania zapisu na sąd polubowny doszło w następstwie zastosowania regulaminu zawierającego klauzule abuzywne. Należy podkreślić, że ideą przewodnią wprowadzenia takich klauzul jest ochrona konsumenta przed różnymi, nie do końca uczciwymi, praktykami profesjonalnych podmiotów gospodarczych, przy czym klauzul abuzywnych z mocy prawa nie wolno umieszczać w ogólnych warunkach umów stosowanych w obrocie z konsumentami. Jeżeli jednak w ogólnych warunkach się znajdują to uważa się je za bezskuteczne. Nie oznacza to jednak nieważności umowy zawartej przez podmiot profesjonalny z konsumentem. Na tej podstawie można by założyć, że skarżącego nie wiązał zapis ujęty w punkcie 14 i 15 „Zasad rejestracji i utrzymywania nazw domen internetowych” obowiązujących od dnia 18 grudnia 2002 r. i należałoby przyjąć, że Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa (NASK), po dacie 30.10.2007 r., nie mogła wobec skarżącego zastosować rygorów wymienionych w przytoczonych wyżej przepisach. Nie oznacza to jednak, że zapis na sąd polubowny, który został dobrowolnie podpisany przez skarżącego był nieważny.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie zasługuje również na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 1206 § 1 pkt 3 kpc przez błędną wykładnię i przyjęcie, że Sąd Polubowny ds. Domen Internetowych rozpoznając sprawę stron nie orzekł odnośnie do sporu nie objętego zapisem, ewentualnie nie wykroczył poza zapis istniejący pomimo, że zapis dotyczył wyłącznie „naruszenia praw w wyniku rejestracji nazwy domeny”, zaś Sąd Polubowny oparł swoje orzeczenie nie tylko na fakcie rejestracji domeny, ale na sposobie korzystania z niej. Po pierwsze trzeba podkreślić, że sentencja wyroku Sądu Polubownego ds. Domen Internetowych z dnia 1 października 2007 r. odnosi się wyłącznie do naruszenia prawa powoda [...] S.A. w wyniku rejestracji domeny [...] Od chwili ogłoszenia sentencji sąd jest związany wydanym wyrokiem (art. 332 § 1 kpc). Przepis art. 328 § 2 k.p.c. określa, co powinno zawierać uzasadnienie orzeczenia, ale nie można go rozumieć tak, że niepoprawnie sporządzone uzasadnienie w prosty sposób przekłada się na wadliwość rozstrzygnięcia (wyrok SN z dnia 2003.05.22 II CKN 121/01 LEX nr 137611). Ponadto trzeba zaznaczyć, że **wnikliwa analiza merytorycznego uzasadnienia rozstrzygnięcia sądu polubownego wykracza poza ramy postępowania wszczętego na skutek skargi, o której mowa art. 1205 i nast. kpc.** Jak słusznie podkreślił Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wydanego rozstrzygnięcia, **w orzecznictwie wyrażany jest pogląd, że rozstrzygnięcia sądu arbitrażowego są wiążące, a sąd powszechny poza ustawowo wskazanymi wyjątkami nie ma prawa do merytorycznego rozpatrzenia sprawy zakończonej orzeczeniem sądu polubownego** (wyrok SN z dnia 2007.05.11 III CSK 82/07 M. Prawn. 2007/11/586 oraz wyrok SN z dnia 2007.05.11 [I CSK 82/07](#) OSNC 2008/6/64). Omawiany zarzut apelacji w ocenie Sądu odwoławczego nie zasługuje na uwzględnienie także z tego powodu, że jak słusznie zaznaczył Sąd Okręgowy z rejestracją domeny internetowej nierozzerwalnie łączy się fakt korzystania z niej, jako następczy element rejestracji. Oba te aspekty w kontekście naruszenia praw strony postępowania, związanego z nazwą domeny, wiążą się funkcjonalnie z przedmiotem sporu wskazanym w zapisie na sąd polubowny. Mając na uwadze przytoczoną wyżej argumentację Sąd Apelacyjny zajął stanowisko, że Sąd Polubowny ds. Domen Internetowych rozpoznając sprawę stron nie orzekł odnośnie do sporu nie objętego zapisem oraz nie wykroczył poza zapis istniejący.

Mając na uwadze przytoczoną wyżej argumentację Sąd Apelacyjny zajął stanowisko, iż apelacja jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Kosztami postępowania odwoławczego należało obciążyć skarżącego w całości na podstawie art. 98 § 1 kpc jako stronę przegrywającą ten etap postępowania. Na koszty te

złożyła się wyłącznie kwota 900 zł z tytułu kosztów zastępstwa procesowego przeciwnika skragi, wynikająca z § 11 pkt 4 w zw. z § 13 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu (Dz.U.2002 Nr 163 poz.1348).

Źródło: Sąd Apelacyjny w Poznaniu